

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 13748/11

Serap OĞUR / Türkiye

27 Mart 2018 tarihinde,

Başkan

Ledi Bianku,

Yargıçlar

Nebojša Vučinić,

Jon Fridrik Kjølbro,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("İkinci Bölüm") Daire olarak toplanarak, 18 Kasım 2010 tarihinde yapılan başvuruya ve davalı Hükümet sunulan görüşlere ilişkin gerçekleştirilen müzakerelerin ardından, aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2018. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuran Serap Oğur Türk vatandaşı olup 1982 doğumludur ve İstanbul'da ikâmet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde, İstanbul Barosu'na kayıtlı olan Avukat Y. Karatepe tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet"), kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

2. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekilde aşağıdaki gibi özetlenebilir.

3. Silivri Cezaevi'nde tutuklu bulunan başvuranın eşi Mehmet Şerif Oğur, 16 Kasım 2009 tarihinde, saat 12.19 sularında özellikle acil tıbbi durumda öngörülen alarm sistemini kullanmıştır.

4. Cezaevinin gardiyanları, saat 12.19 sularında, öncelikle başvuranın eşi Mehmet Şerif Oğur'u revire kaldırmışlar, ardından 112 acil durum numarasını aramışlardır.

5. Sağlık ekibi, ambulans ile saat 13.01 sularında olay yerine ulaşmıştır. Video izleme kamera kayıtlarından olay tarihinde başvuranın yakınının bilinci açık, ayakta olduğu ve yürüdüğü anlaşılmaktadır.

6. Sağlık ekibi, ilgilinin futbol maçı sırasında karın hizasından bir topu karşılaşmasından kaynaklanan ve kısa bir süre süren nefes darlığından şikâyet ettiği konusunda bir rapor düzenlemiştir. Doktorlar, hastanın arteriyel tansiyonun ve nabzının normal, genel durumunun iyi olduğunu ve ambulans ile hastaneye nakledilmesini gerektiren tıbbi acil bir durumun bulunmadığını kaydetmişlerdir. Sağlık ekibi, saat 13.30 sularında olay yerinden ayrılmıştır.

7. İlgili, 13.57 sularında, sağlık muayenesi için nakil arabasıyla Silivri Hastanesi'ne sevk edilmiştir. Video izleme kamera kayıtlarına göre, nakil arabasına bindiği sırada, bilinci açık ve tek başına hareket etmiştir.

8. Doktor H.I., 14.50 sularında, hastayı tedavi altına almıştır. Hastanın arteriyel tansiyonu alındığı sırada, ilgili solunumun kesilmesiyle birlikte

aniden kalbinden rahatsızlanmıştır. Hasta, acil doktorları tarafından hayata geri döndürülmüştür ve durumu stabil hale gelmiştir.

9. Doktorlar, başvuranın yakınının ambulans ile yoğun bakım ünitesine sahip olan Kartal Yavuz Selim Hastanesi'ne sevk edilmesine karar vermişlerdir. Mevcut durumda, hastanın kalbi yeniden durmuş ve kendisi hayata döndürülmüştür.

10. Ambülans ile saat 17.46 sularında, entübe olan başvuranın eşi, doktor ve hemşireyle birlikte Silivri Hastanesi'nden ayrılmışlardır. Yolda, hastanın kalbi yeniden durmuştur. Ambülans, daha yakın olan Çatalca Hastanesi'ne yönelmiştir.

11. Hasta, saat 18.05 sularında, söz konusu hastanenin acil doktorları tarafından tedavi altına alınmıştır ancak kurtarılamamıştır.

12. Yetkililer, hastanın ölümü hakkında ceza ve disiplin soruşturması başlatmışlardır.

Öte yandan, başvuran tıbbi ihmal nedeniyle, idare mahkemeleri önünde tazminat davası açmıştır. İdare mahkemesi, 28 Şubat 2013 tarihli bir kararla, bu başvuruyu reddetmiştir.

13. Bu davalardan, başvuranın eşinin tıbbi ihmale maruz kalmadığı anlaşılmaktadır. 18 Temmuz 2012 tarihinde, başvuranın tazminat talebini reddetmek için idare mahkemesinin dayanak olarak kullandığı Adli Tıp Kurumu raporu, özellikle aşağıdaki şekilde bir sonuca varmıştır:

“1) Mehmet Şerif Oğur'un hayatını kaybetmesinden sonra, bir otopsi yapılmıştır. İlgilinin cenazesinde hiçbir travma izine rastlanmamıştır. Dolayısıyla, ölüm herhangi bir travmadan kaynaklanmamıştır.

2) [Mehmet Şerif Oğur'un cenazesinden] farklı numuneler [ilgilinin] zehirlenmediğini veya bir zehirlenmeye maruz kalmadığını göstermektedir.

3) Otopsi, [Mehmet Şerif Oğur'un] kalbini besleyen arterin tıkanmış olduğunu ve miyokard enfarktüsüne neden olduğunu anlamaya imkân sağlamaktadır.

4) Olay günü, saat 12.55 sularında, sağlık muayenesi [Mehmet Şerif Oğur'un] arteriyel tansiyonunun 120/80 ve nabzının 72 olduğunu tespit edilmesine imkân

sağlamıştır. Bilinç durumunun değerlendirilmesinin (score de Glasgow) normal olduğu ve hastaneye acil olarak sevk edilmesini gerektiren klinik bir tablonun bulunmadığı görülmektedir. Silivri Cezaevi'nin sağlık ekibinin müdahalesi sağlık kurallarına uygundur.

5) Söz konusu arter tam olarak tıkanmıştır ve bu durum ani fibrilasyona ve ardından kalbin durmasına neden olmuştur. Silivri Hastanesi doktorları tarafından hasta için kullanılan ilaçlar ve yeniden hayata döndürme hareketleri sağlık kurallarına uygundur. Hastanın, Kartal Yavuz Selim Hastanesi'ne sevk edilmesi kararı, doğru bir yaklaşımdır zira hastanın söz konusu tarihte yoğun bakım ünitesinde tedavi edilmesine gerek duyulmuştur.”

ŞİKÂyetLER

14. Başvuran, eşinin hastaneye geç yatırılması nedeniyle, hayatını kaybettiğini iddia ederek, Sözleşme'nin 2 ve 13. maddelerinin ihlal edilmesinden şikâyet etmektedir.

HUKUKÎ DEĞERLENDİRME

15. Başvuran, yerel makamları eşinin hayatını kaybetmesinden sorumlu tutmakta ve davanın koşullarının, Sözleşme'nin 2 ve 13. maddelerini ihlal ettiğini iddia etmektedir.

16. Hükümet, bu iddiayı kabul etmemektedir. Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediğini ileri sürmektedir. Özellikle Hükümet, başvuranın Anayasa Mahkemesi önünde bireysel başvuruda bulunması gerektiği kanaatine varmaktadır. Ayrıca, Hükümet başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğu kanaatindedir.

17. Mahkeme, başvuranın davalı Hükümetin görüşlerine karşılık vermediğini ve başvurusunu takip etme arzusunda olduğunu belirtmekle yetindiğini kaydetmektedir.

18. Mahkeme, başvurunun her halükârda aşağıda belirtilen diğer gerekçelerden kabul edilemez olması nedeniyle, iç hukuk yollarının tüketilmediği konusunun incelenmesinin gerekli olmadığı kanaatindedir.

19. Mahkeme, başvuranın yalnızca Sözleşme'nin 2. maddesinin esas yönünden ihlal edilmesinden şikâyet ettiğini gözlemlemektedir. Bu bağlamda, ilgili Silivri Cezaevi'nde tutuklu bulunan eşinin, cezaevi yetkilileri tarafından hastaneye geç sevk edilmesi nedeniyle, hayatını kaybettiğini iddia etmektedir.

20. Bu konuda genel ilkeler ile ilgili olarak, Mahkeme, Sözleşme'nin 2. maddesinin ilk cümlesinin, devletlere kendi yargı yetkisi altında bulunan kişilerin hayatını korumaya ve aynı zamanda kasıtlı ve yasadışı olarak ölüme yol açmaktan kaçınmaya yönelik gereken tedbirleri alma yönünde pozitif yükümlülük yüklediğini hatırlatmaktadır. Ayrıca, bu ilkeler, halk sağlığı alanında uygulanmaktadır (*Calvelli ve Ciglio/İtalya* [BD], No. 32967/96, § 48, AİHM 2002-I). Nitekim, halk sağlığı politikaları çerçevesinde, yetkililerin eylemleri ve ihmallerinin, kendilerine bazı koşullarda Sözleşme'nin 2. maddesinin esas yönü açısından sorumluluk yükleyebileceği göz ardı edilemeyecektir (*Powell/Birleşik Krallık* (kk.), No. 45305/99, AİHM 2000-V).

21. Ayrıca Mahkeme, ulusal makamların özgürlükten yoksun bırakılan kişilerin fiziksel bütünlüğünü ve sağlığını koruma yükümlülüklerinin bulunduğunu hatırlatmaktadır (*Kalachnikov/Rusya*, No. 47095/99, §§ 95 ve 100, AİHM 2002-VI, *Khoudobine/Rusya*, No. 59696/00, § 96, AİHM 2006-XII (özetler), *Naoumenko/Ukrayna*, No. 42023/98, § 112, 10 Şubat 2004, *Dzieciak/Polonya*, No. 77766/01, § 91, 9 Aralık 2008 ve *Karpylenko/Ukrayna*, No. 15509/12, § 79, 11 Şubat 2016).

22. Ayrıca, Mahkeme tutuklu kişilerin hayatını koruma yükümlülüğünün, bu kişilere ölümcül bir sonucu önlemek için uygun tıbbi tedavi sağlamayı da içerdiğini hatırlatmaktadır (*Tais/Fransa*, No. 39922/03,

§ 98, 1 Haziran 2006, *Huyly/Türkiye*, No. 52955/99, § 58, 16 Kasım 2006, ve *Jasinskis c. Letonya*, No. 45744/08, § 60, 21 Aralık 2010).

23. Bu ilkelerin davanın koşullarına uygulanmasıyla ilgili olarak, Mahkeme somut olayda başvuranın açıklıkla ve zımmen eşinin hayatını kaybetmesinin kasıtlı olarak meydana geldiğini iddia etmediğini tespit etmektedir. Nitekim, başvuran, eşinin cezaevinden hastaneye gecikmeli bir şekilde sevk edildiğini ve bu durumun eşinin hayatını kaybetmesine neden olduğunu iddia etmektedir.

24. Öncelikle, Mahkeme hayatını kaybetmiş bir hastanın sağlık durumu ve kendisine uygulanması gereken tedaviyle ilgili olarak uzmanların kararları hakkında *ante mortem* (ölümden önce) ilgililer tarafından yapılan değerlendirme üzerinden yeniden bir inceleme yapılmasının kendisinin görevi olmadığını vurgulamaktadır (bk. *mutatis mutandis* (gerekli değişikliklerin yapılması koşulu altında), *Lopes de Sousa Fernandes/Portekiz* [BD], No. 56080/13, § 198, 19 Aralık 2017). Bu değerlendirmeler ve klinik kararlar, hastanın olay tarihinde sağlık durumuna ve tedavi çerçevesinde alınması gereken tedbirler ile ilgili olarak, sağlık personelinin tespitlerine göre sırasıyla yapılmış ve alınmıştır. Bu bağlamda, Mahkeme somut olayda başvuranın yakınına yapılan tıbbi tedavinin yerel düzeyde bir denetime tabi olduğunu ve hiçbir adli mahkemenin veya başvuran tarafından ileri sürülen iddialar için başvuru hiçbir disiplin mahkemesinin, yapılan tedavilerde herhangi bir gecikmenin ve uygulanan tıbbi tedavilerde herhangi bir kusurun veya ihmalin bulunduğunu tespit etmediğini gözlemlemektedir.

25. Bu konuda, Mahkeme keyfi veya açık bir hata durumunda, yerel mahkemeler tarafından yapılan olay tespitleri söz konusu etme görevi olmadığını hatırlatmaktadır (*idem*, § 199). Özellikle bu durum, tanımı gereği, konuya ilişkin özel ve kapsamlı bir bilgi gerektiren bilimsel bilirkişiler için geçerlidir (*Počkajevs/Letonya* (kk.), No. 76774/01, 21 Ekim 2004).

26. Mahkeme, başvuranın tazminat talebini reddetmek için idare mahkemesinin cezaevi yetkililerine ve tıbbi yetkililere atfedilebilecek kusur veya ihmalin bulunmadığı sonucuna vardığı bilirkişi raporuna dayandığını kaydetmektedir (yukarıda 13. paragraf). Mahkeme, bu raporun bilimsel verilere dayandığını ve idare mahkemesinin incelemek durumunda olduğu ana konuyu tatmin edici bir şekilde ele aldığını gözlemlemektedir. Dolayısıyla, Mahkeme ulusal makamların yaptığı olayların kurgulanmasını ve ulaştıkları tespitleri söz konusu etmek için hiçbir neden görmemektedir.

27. Dolayısıyla, Mahkeme başvuranın şikâyetlerinin açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3 ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

Bu gerekçelerle, mahkeme, Oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş; 19 Nisan 2018 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Ledi Bianku
Başkan